

ZDRUŽENIE SUDCOV SLOVENSKA PONÚKA NIEKOĽKO NÁVRHOV A ČAKÁ NA REAKCIU MINISTERSTVA SPRAVODLIVOSTI A POSLANCOV NÁRODNÉHO PARLAMENTU.

Ako zlepšiť financovanie súdnictva?

Dana Bystrianská,
prezidentka ZSS
Foto: archív

Združenie sudcov Slovenska je najväčšia stavovská organizácia sudcov, ktorá reprezentuje záujmy slovenských sudcov. Presadzuje nezávislosť súdnej moci a reprezentuje požiadavky sudcov, ktoré súvisia s ich ústavným postavením a garantovaním sudcovskej nezávislosti, so snahou o zvyšovanie pozitívneho vnímania súdnictva vo verejnosti a posilňovanie etického povedomia sudcov.

V rámci zlepšenia financovania súdnictva ponúkame účasť na zlepšení vymožitelnosti pohľadávok súdov z nezaplatených súdnych poplatkov v prebiehajúcich súdnych konaniach. Ako? V prípadoch nezaplatených súdnych poplatkov za odpor sa ešte v priebehu konania oznámi podklady pre ich vymáhanie a nie až pri poplatkovom preverení, aby došlo k úspešnému vymoženiu poplatkov už v priebehu konania. Takto sa odstráni hrozba zániku práva a nesolventnosti účastníkov konania.

Poukazujeme tiež na zneužívanie existujúcej právnej úpravy (zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch) v prípade poplatku za odpor, keď súd musí pokračovať v konaní aj vtedy, keď nebol zaplatený súdny poplatok. O vysoké sumy ide najmä v obchodných sporoch. Podaný odpor, za ktorý ne-

bol zaplatený súdny poplatok, je nástrojom zneužívania súdneho konania. Takto narastá počet súdnych sporov v obchodnoprávnej agende (Cb), ktoré vybavuje len sudca, predlžuje sa súdne konanie, narastá počet reštančných vecí a zhoršuje sa vymožiteľnosť práva. Takmer 90% týchto odporov je účelových a smerujú iba k oddialeniu meritórneho rozhodnutia súdu.

Ďalší zdroj pre financovanie súdnictva vidíme v znižovaní nákladov za náhrady na advokátske trovy v trestných konaniach (ex offa povinná obhajoba), ktoré znášajú sudy bez toho, aby mohli ovplyvniť počet a skladbu trestných činov na danom území. Keďže ide o veľmi vysoký podiel nákladov na tieto náhrady, navrhujeme znížiť advokátske tarify. Takisto očakávame ústretovú iniciatívu zo strany Advokátskej komory v čase tzv. ekonomickej krízy a vyzývame politikov, aby hľadali priestor na náhradu advokáta ex offa inštitútom štátnych zamestnancov (štátnych zástupcov) pre konanie v trestných veciach.

Navrhujeme sprísniť oslobodzovanie od súdnych poplatkov a vylúčiť z konania všetky obchodné spory. Justícia je u nás niekedy veľmi lacná. Spory obchodných partnerov patria na arbitráž.

Takisto navrhujeme sprísniť požiadavky na zapltenie záloh na znalecké dokazovanie na 50% z predpokladaného nákladu, aby nezaťažovali štát do skončenia konania a aby ich uhradili účastníci konania. V zmysle zásady primeranosti a hospodárnosti súdneho konania navrhujeme upraviť povinnosť účastníkov konania (najmä podnikateľským subjektom) obligatórne oznámiť súdu či majú právne oddelenie, aby najmä občania - spotrebitelia neboli zneužívaní v dôsledku zastupovania advokátom a nezvyšovali sa im takto zbytočne trovy zastupovania.

Z týchto dôvodov preto navrhujeme novelu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, Občianskeho súdneho poriadku a zákona č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. **D**

Kritika nemá podkopávať nezávislosť

Združenie sudcov Slovenska v záujme dôsledného reprezentovania a obhajovania záujmov sudcovského stavu, podpory profesionálnej prípravy sudcov a ochrany sudcovskej nezávislosti konštatuje, že je nevyhnutné dôsledne zabezpečiť ústavou garantované právo občanov na prístup k súdu a na spravodlivý proces pred nezávislým a nestranným súdom a to náležitým plnením si ústavných povinností zo strany orgánov zákonodarnej, výkonnej a súdnej moci.

V záujme tohto cieľa navrhuje, aby sa legislatívnymi úpravami prednostne v roku 2013 zosúladiли ustanovenia zákonov, ktoré sa týkajú statusu sudcu, správy a samosprávy súdnictva, Súdnej rady SR s medzinárodnými odporúčaniami i záväznými nálezmi Ústavného súdu SR a zároveň sa pripravila rekonštrukcia procesných a hmotnoprávných predpisov, ktoré zabezpečia požadovanú včasnosť súdneho konania a rozhodovania.

Ďalej navrhuje:

- upraviť imunitu sudcov, ako jednu z osobných garancií nezávislosti súdnictva v plnom súlade s medzinárodnými štandardmi, ktoré sa týkajú súdnictva, a to ústavným zabezpečením funkčnej imunity sudcov, ako zásadnej podmienky pre garantovanie nezávislosti súdnictva v demokratickom a právnom štáte.
- systémovými opatreniami v roku 2013 odstrániť nerovnosť pri hmotnom zabezpečení sudcov s poukázaním na Stanovisko CCJE č. (2012) 15 (Konzultatívnej rady európskych sudcov) ako aj odborného aparátu, ktorý participuje na výkone súdnictva v súlade so záväzným Dohovorom č. 111 Medzinárodnej organizácie práce (o diskriminácii v zamestnaní a povolani) publikovaného pod č. 456/1990 Zb.

- vyzýva politické strany a masmédiá, aby rešpektovali štandardy Rady Európy a Európskej únie, ktoré sa týkajú ochrany nezávislosti súdnictva, a konali tak, aby sa dosiahla vhodná rovnováha medzi potrebou chrániť súdne konanie na jednej strane a slobodu tlače a odbornú diskusiu vo veciach verejného záujmu na druhej strane. A súčasne, aby sa pri komentovaní rozhodnutí sudcov vyhli kritike, ktorá by podkopávala nezávislosť a dôveru verejnosti v súdnictvo, keďže sudcovia nemôžu bez dôvery verejnosti, ktorej slúžia, efektívne vykonávať spravodlivosť a splniť svoju zásadnú úlohu ochrancov práv a slobôd ľudí.

Združenie sudcov Slovenska konštatuje, že faktickým zložením súčasných výberových komisií sa dôsledne dodržiavajú medzinárodné štandardy i nález Ústavného súdu SR o eliminácii nepriateľných zásahov výkonnej moci do kreovania súdnej moci. Dáva do pozornosti závery porady Výboru ministrov Rady Európy o tom, že iba na súdoch v Slovenskej republike došlo k skráteniu dĺžky súdneho konania v civilných sporoch.

(Z vyhlásenia Hlavného zhromaždenia Združenia sudcov Slovenska, ktoré sa konalo v dňoch 30.11.2012 – 01.12.2012 na Štrbskom Plese vo Vysokých Tatrách)